

СЕКЦІЯ № 10 ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС КАРАНТИННО-ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Большакова Ольга Віталіївна

*к. філос. н., доцент кафедри політології, соціології
та соціальної комунікації*

Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку

НОВЕЛИ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА БЕЗПЕКИ ПРАЦІ ЗГІДНО СТАНДАРТУ ISO/PAS 45005:2020: СТАНДАРТ РОБОТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

У 2020 році весь світ зіткнувся з новим викликом – пандемією COVID-19, який приніс значні корективи у звичне життя усіх країн та викликав паніку серед населення. Пандемія поставила усіх перед безпрецедентним викликом для сфери праці, починаючи з ризику передачі вірусу на робочих місцях і закінчуючи ризиками в галузі безпеки та гігієни праці.

Стандарт ISO/PAS 45005 є універсальним документом з точки зору застосування, але конкретним з точки зору рекомендацій, які він містить. У ньому міститься проста та практична інформація про те, що необхідно зробити або впровадити для продовження роботи, без шкоди для здоров'я та безпеки їх працівників та інших осіб, які торкнулися їхньої діяльності. Ця специфікація допоможе компаніям адаптуватися, вижити і залишитися в бізнесі, незалежно від того, як зміниться їхня локальна ситуація, без необхідності йти на компроміс щодо безпеки працівників [2].

Основним завданням розробленого в рекордно короткі для таких документів терміни стандарту було узагальнення найкращих міжнародних практик з управління здоров'ям та

безпекою співробітників та зацікавлених сторін під час пандемії COVID-19.

Стандарт містить практичні рекомендації щодо управління ризиками, пов'язаними з розвитком пандемії COVID-19 та може застосовуватися як доповнення до існуючих загальнодержавних правил та вимог захисту персоналу. За своїм юридичним статусом, стандарт може бути віднесений до категорії загальнодоступних специфікацій (PAS).

Вимоги стандарту однаково поширюються на організації та підприємців, які: діяли протягом усієї пандемії; відновлюють чи планують відновити роботу після повного чи часткового закриття; повторно займають робочі місця, які були повністю або частково закриті; створені нещодавно і лише розпочинають свою роботу.

Стандарт містить рекомендації щодо планування та оцінки ризиків, що виникають у зв'язку з COVID-19 як у випадках організації роботи на постійних стаціонарних або мобільних робочих місцях роботодавця, так і при роботі з дому. До мобільних робочих місць стандарт відносить, зокрема, особисті автомобілі та автомобілі, надані роботодавцем, а також випадки виконання роботи «в чужих будинках».

Приділяється увага у стандарті та питанням: організації тестування та відстеження контактів персоналу; використання засобів індивідуального захисту; переміщення між робочими місцями, використання місць загального користування, входу та виходу з роботи; організації прийому відвідувачів та проведення інших ділових зустрічей із третіми особами; введення режиму карантину; спеціальної підготовки при першому виході на роботу після скасування режиму карантину; забезпечення психологічного здоров'я та благополуччя персоналу; підготовки звітності щодо ефективності вжитих заходів.

Викладені в Стандарті рекомендації, як зазначають його розробники, сформульовані з дотриманням принципу реалізації розумних заходів для управління ризиками, пов'язаними з COVID-19. Разом з тим, як зазначено у вступному розділі його тексту, якщо запропоновані Стандартом заходи не вжито, від співробітників організації вимагати продовження ними

роботи не можна. Жоден працівник не повинен працювати у небезпечному робочому середовищі – зазначено і у п. 12.1 Стандарту [1]. Згідно з позицією розробників Стандарту, організація несе таку ж відповідальність за здоров'я та безпеку працівників, які працюють з дому, як і за тих, хто перебуває на стаціонарному фізичному робочому місці.

Таким чином, ISO 45001, Системи менеджменту охорони здоров'я та безпеки праці є першим та єдиним міжнародним стандартом менеджменту охорони здоров'я та безпеки праці (OH&S), який містить узгоджені передові практики з усього світу. Документ містить інформацію, керівні засади та структуру, що дозволяють зменшити ризики, пов'язані з роботою, захистити здоров'я та підвищити рівень безпеки на роботі.

Однак охорона здоров'я на робочому місці не обмежується лише фізичною безпекою та благополуччям. Стреси та страхи, пов'язані з цим періодом, позначаються на всіх нас. Працівники у всьому світі можуть перебувати в невизначеності, і їхнє робоче середовище відіграє важливу роль у зниженні напруги.

На теперішній час завершено роботу з розробки додаткового стандарту психологічного здоров'я. Стандарт, ISO 45003, Системи менеджменту безпеки праці та охорони здоров'я. Психологічне здоров'я та безпека на робочому місці. Посібники містить рекомендації до вимог стандарту ISO 45001 щодо управління ризиками психологічного здоров'я та безпеки в рамках системи управління охороною праці. У стандарті розглянуто багато сфер діяльності, які можуть вплинути на психологічне здоров'я працівника, включаючи неефективне спілкування, надмірний тиск, некваліфіковане керівництво та організаційну культуру.

Крім того, вже розпочато роботу над стандартом, пов'язаним з профілактикою та лікуванням інфекційних захворювань на робочому місці. Цей стандарт включатиме інформацію щодо протидії COVID-19 та подібним вірусам, а також іншим хворобам, таким як сезонний грип, оскільки він може вплинути на роботу організації, не обов'язково загрожуючи життям працівників.

Джерела:

1. Менеджмент охраны здоровья и безопасности труда – Общие руководящие указания по организации безопасной работы во время пандемии COVID-19. URL: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:pas:45005:ed-1:v1:ru>

2. COVID-19:обеспечение безопасности на рабочих местах. URL: <https://www.iso.org/ru/news/ref2504.html>

Буртняк Ірина Віталіївна

*здобувач вищої освіти юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВНУТРІШНЬОПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ НА СВОБОДУ ПЕРЕСУВАННЯ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

Суттєвим складником негативного впливу обмежень пересування була їхня раптовість, зокрема у березні-квітні та серпні 2020 року. Заздалегідь ухвалені та прокомуніковані рішення матимуть менший негативний ефект. Оскільки пандемія та супровідні обмеження триватимуть, і не виключене повторення таких ситуацій, потрібно розробити протоколи чи сценарії для належного інформування громадян щодо змін правил та процедур перетину кордонів та сприяння безпечній мобільності. Невизначеність, суперечливість і непристосованість обмежень до індивідуальних випадків зумовлюють потребу в персональному каналі комунікації для громадян («гаряча лінія», поштова скринька тощо) та/або системі попередніх повідомлень про намір перетнути кордон/лінію розмежування. Це би суттєво зменшило кількість випадків «розвороту на кордоні» або довгого очікування на рішення. В цих умовах центральна влада має максимально використувати регіональні органи влади та медіа як майданчик для поширення інформації про обмеження свободи пересування, аби мінімізувати їхній негативний вплив і збільшити поінформованість громадян. Протипандемічні обмеження особливо сильно зачіпають вразливі групи населення, до яких нале-